

SHUTTLE TIME

BWF

BWF BADMINTON SCHOOLPROGRAMMA

INCLUSIVITEITSGIDS VOOR LEERKRACHTEN

SHUTTLE TIME

BWF BADMINTON SCHOOLPROGRAMMA

INCLUSIVITEITSGIDS VOOR LEERKRACHTEN

Published by:

BADMINTON WORLD FEDERATION [1983-05-5]

Unit No.1 Level 29

Naza Tower, Platinum Park

10 Persiaran KLCC

50088 Kuala Lumpur

Tel: +603 2631 9188

Fax: +603 2631 9688

Email: bwf@bwf.sport

Website: www.bwf.sport

© BADMINTON WORLD FEDERATION

First Edition Published December 2021

ISBN National Centre – National Library of Malaysia

ISBN 978-967-15281-7-4

All rights reserved.

No part of this book may be used, stored in, transmitted or reproduced in any form or manner whatsoever without the prior written permission of the Publisher, BADMINTON WORLD FEDERATION.

Dankwoord

De BWF bedankt in het bijzonder volgende personen en organisaties die een belangrijke bijdrage geleverd hebben aan de ontwikkeling van *Shuttle Time*.

Ontwerp van project en materialen

Ontwikkeling

David Cabello

Heinz Kelzenberg

Mike Woodward

Ian Wright

Sharon Springer

Kaitlyn Hall (Inclusiviteit)

Lyndon Williams (Inclusiviteit)

Bewerking

Stuart Borrie

Sharon Springer

Ian Wright

Vertaling

Michiel Vermeulen

Continentale federaties

Badminton Afrika	www.badmintonafrika.com
Badminton Azië	www.badmintonasia.org
Badminton Europe	www.badmintoneurope.com
Badminton Pan Am	www.badmintonpanam.org
Badminton Oceanië	www.badmintonoceania.org

Meer informatie

De materialen voor *Shuttle Time* zijn beschikbaar in verschillende talen. Alle bronnen kunnen gedownload worden van de BWF *Shuttle Time* website.

Badminton World Federation

Unit 1 Level 29 Naza Tower, Platinum Park 10 Persiaran KLCC, 50088 Kuala Lumpur Malaysia
www.shuttletime.sport | shuttletime@bwf.sport

Inhoud

1. Inleiding – Een Overzicht van <i>Shuttle Time</i>	2
2. Inclusiviteit.....	3
3. Ontwikkeling van Inclusieve Oefenstof	4
4. Inleiding tot Badminton voor Personen met een Beperking	7
5. Personen met een Verstandelijke Beperking	8
6. Personen met een Fysieke Beperking	9
7. Personen met een Zintuiglijke Beperking.....	11
8. FAQ.....	12

1. Inleiding – Een Overzicht van *Shuttle Time*

Shuttle Time is het *Badminton School Programma* van de BWF en heeft als doel om van badminton één van de meest populaire schoolsporten te maken.

Shuttle Time heeft als doelstellingen:

- leerkrachten in staat te stellen een positief beeld en positieve ervaring rond badminton te ontwikkelen;
- leerkrachten te ondersteunen om veilige, leuke en inclusieve badmintonlessen te plannen;
- te garanderen dat alle kinderen succes kunnen ervaren in badminton;
- om algemene lichamelijke opvoedingsdoelstellingen te behalen door middel van badmintonactiviteiten;
- kinderen levenslange sportvaardigheden aan te leren.

De syllabus omvat badminton techniek, tactiek en fysieke elementen.

Dit betekent dat kinderen de aard van badminton zullen ervaren, zonder de inhoud onnodig moeilijk te maken voor leerkrachten of kinderen die nog geen ervaring hebben met badminton.

2. Inclusiviteit

Inclusiviteit kan gedefinieerd worden als:

“de praktijk of het beleid waarbij gelijke toegang wordt geboden tot kansen en middelen voor personen die anders zouden kunnen worden uitgesloten of gemarginaliseerd, bijvoorbeeld mensen met een fysieke of mentale beperking of leden van minderheidsgroepen”.

Met andere woorden, inclusiviteit betekent dat we activiteiten beschikbaar en toegankelijk maken voor eenieder die eraan wenst deel te nemen. Hoe brengen we inclusiviteit in de praktijk binnen *Shuttle Time*?

- Rekening houden met iedereen – niemand wordt uitgesloten
- Ondersteuning en aanmoediging bieden – “Je kan het!”
- Focussen op bekwaamheid, niet op beperkingen
- Erkennen en waarderen dat elke leerling anders is
- Focussen op prestaties en successen
- Leerlingen helpen om hun eigen weg te vinden binnen badminton
- Activiteiten aanpassen om tegemoet te komen aan de noden en bekwaamheden van leerlingen

In het kort, positieve en zelfzekere leerkrachten zijn de sleutel tot effectieve sessies waarbij iedereen succes kan ervaren.

3. Ontwikkeling van Inclusieve Oefenstof

Sommige leerlingen hebben niet de mogelijkheid om te bewegen en te slaan zoals valide leerlingen. Daarom zullen leerkrachten en leerlingen andere alternatieven moeten verkennen. De volgende elementen kunnen helpen om samen een goede oplossing te vinden.

- **Communicatie** – Wat kunnen de leerlingen? Hoe weet je wat hun bekwaamheden zijn en in hoeverre mag je hen uitdagen?
- **Observatie** – Observeer de leerlingen zowel wanneer ze een activiteit doen als wanneer ze dat niet doen om hun bewegingen te vergelijken.
- **Aanpassing** – Hoe kan je de middelen en kennis waarover je beschikt gebruiken? En hoe kan je ze aanpassen om aan de noden van leerlingen met een beperking tegemoet te komen?
- **Creativiteit** – Denk eens “buiten de doos” om leerlingen te helpen in hun ontwikkeling, of ze nu beginners of elite-niveau leerlingen zijn.
- **Terugkoppeling** – Overleg met je leerlingen, zowel om naar hun ideeën te luisteren als om je eigen gedachten aan te brengen.
- **Analyse** – Evalueer elke oefening en beweging om leerlingen te helpen om zo goed mogelijk te ontwikkelen.

Inclusiviteit in de praktijk brengen binnen de lichamelijke opvoeding vereist dat leerkrachten:

- **Hun leerlingen kennen** – Leerkrachten die hun leerlingen kennen en hun individuele noden begrijpen kunnen beter plannen naar de bekwaamheden van hun leerlingen.
- **Plannen voor groep management** – Dit omvat de bewegingen van de leerlingen in de beschikbare ruimte. Hebben de kinderen voldoende ruimte indien ze gebruik maken van aangepaste materialen of een rolstoel?
- **Kunnen differentiëren** – Leerkrachten die gebruik maken van de “differentiatie” kolom en hun eigen creativiteit kunnen oefenstof aanbieden op alle beoogde niveaus waardoor iedereen succes kan ervaren.
- **Aangepaste materialen gebruiken** – Indien mogelijk zouden leerkrachten moeten beschikken over aangepaste materialen zoals ballonnen, rackets van verschillende groottes, etc.

Wanneer je oefenstof aanpast aan de verschillende bekwaamheden van leerlingen kan je gebruik maken van het STEP-model om te kiezen **wat** en **hoe** je elementen aanpast.

PRINCIPE	VOORBEELDEN
<p>S = Space (Ruimte)</p> <p>Door de ruimte aan te passen kan je activiteiten makkelijker of moeilijker maken waardoor je opdrachten op alle bekwaamheidsniveaus kan voorzien. Onder ideale omstandigheden kan je dezelfde opdracht voor alle leerlingen voorzien waarbij je enkel de ruimte aanpast.</p>	<p>Mogelijke aanpassingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ruimte groter of kleiner maken • de afstand tussen leerlingen veranderen (om activiteiten meer of minder uitdagend te maken)
<p>T = Task (Opdracht)</p> <p>Door een aantal verschillende opdrachten te voorzien doorheen de les kan je de les aangenaam, inclusief en interessant houden voor alle leerlingen.</p>	<p>Mogelijke soorten opdrachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • resultaatgericht • technisch • groepsdoelstellingen • peer-to-peer feedback
<p>E = Equipment (Materiaal)</p> <p>Door verschillende aangepaste materialen te voorzien kan je alle leerlingen ondersteunen in hun ontwikkeling. Door materiaal aan te passen aan de verschillende noden kan je dezelfde les, activiteit of vaardigheid aanbrenge aan alle leerlingen met als enige verschil het gebruikte materiaal. Hierdoor kunnen zowel leerlingen met als zonder beperkingen succes ervaren en uitgedaagd worden.</p>	<p>Voorbeelden van aangepaste materialen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kort racket of geen racket (handen) • ballonnen • papieren balletjes • doelwitten • kegels • hoepels • stoelen • net of geen net
<p>P = People (Personen)</p> <p>Variatie in het aantal deelnemers binnen een bepaalde activiteit kan je helpen om te plannen met oog op inclusiviteit. Sommige kinderen hebben nood aan extra ondersteuning van hun klasgenoten terwijl andere nood hebben aan een individuele ondersteuning. Door het aantal deelnemers te veranderen voor elke specifieke activiteit kan je ook de ontwikkeling van vaardigheden ondersteunen.</p>	<p>Verschillende mogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • individuele opdrachten • opdrachten per twee • opdrachten in kleine groepen • wisselen van partner • valide leerlingen gebruiken als aangevers

Plannen voor Inclusiviteit

Stap 1 – Kies je *Shuttle Time* thema. Het kan helpen om te denken aan

- Hoeveel kinderen zijn er in de klas?
- Welke leeftijd hebben de kinderen en in welk stadium van de ontwikkeling bevinden de kinderen zich?
- Hebben ze reeds eerder deelgenomen aan *Shuttle Time* lessen of aan badminton activiteiten?
- Zijn er kinderen met een beperking of zijn er kinderen die moeilijkheden hebben met lichamelijke opvoeding?
- Is er nood aan verschillende activiteiten voor de verschillende niveaus?

Stap 2 – Kies een lesplan of een deel van een les om je sessie op te bouwen.

- Moeten er activiteiten aangepast worden om ervoor te zorgen dat alle activiteiten inclusief zijn?
- Zijn er activiteiten die je klassikaal kan doen zonder nood aan grote aanpassingen?
- Is er nood aan aangepaste materialen? (E.g. zijn er kinderen die meer succes zouden ervaren door een ballon te gebruiken in plaats van een shuttle?)
- Kan je de groep opdelen op basis van bekwaamheden en kan je de verschillende niveaus managen?
- Kan je de vaardigheidsniveaus roteren? (Bijvoorbeeld, je leerlingen met een beperking laten ondersteunen door valide leerlingen doorheen je les?)
- Het is mogelijk om de *Shuttle Time* video's te gebruiken om je les op te bouwen. Je kan deze beeldfragmenten later ook gebruiken tijdens de demonstratie.

Stap 3 – Maak je lesplan. Tijdens het evalueren van je lesplan kan het helpen om te denken aan:

- Heb je de voorgestelde differentiaties van de verschillende activiteiten in het lesplan bekeken?
- Zijn er nog andere aanpassingen die je moet maken buiten diegene voorgesteld in de differentiatie kolom?
- Hoe werkt de les binnen de beschikbare ruimte? Hoe deel je de ruimte in om het efficiënt te gebruiken voor de verschillende groepen?

Stap 4 – Geef je les.

- Zorg ervoor dat alle leerlingen voor je staan en je kunnen zien wanneer je instructies geeft. Houd de instructies kort en gemakkelijk.
- Zorg voor demonstraties en voor mondelinge instructies.
- Zorg ervoor dat alle benodigde aangepaste materialen aanwezig zijn.
- Geniet van je sessie en maak het leuk!

4. Inleiding tot Badminton voor Personen met een Beperking

Badminton is een **sport voor iedereen** en hoort toegankelijk te zijn voor iedereen die de sport wil beoefenen. Het hebben van een handicap of een beperking sluit niemand uit van het beoefenen van deze sport; meer zelfs, badminton leent zich voor alle mensen, met of zonder beperkingen.

We onderscheiden drie doelgroepen van personen met een beperking: **verstandelijk**, **fysiek** en **zintuiglijk**.

TYPE BEPERKINGEN	BELANGRIJKSTE IMPLICATIES TIJDENS COACHING
<p>Verstandelijk:</p> <p>Autisme</p> <p>Het syndroom van Asperger</p> <p>Het syndroom van Down</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het kan meer tijd in beslag nemen om een vaardigheid te leren. • Communicatie kan moeilijk zijn. • Grote groepen of lawaaierige ruimtes kunnen moeilijker te verdragen zijn. • Ze kunnen andere copingmechanismen hebben doordat ze minder goed de emoties van anderen kunnen lezen. • Ze kunnen moeite hebben met coördinatie- en perceptievaardigheden. • Personen met een verstandelijke beperking tonen een breed spectrum aan vaardigheden.
<p>Fysiek:</p> <p>Poliomyelitis</p> <p>Hersenverlamming</p> <p>Amputatie van de onderste en bovenste ledematen</p> <p>Achondroplasia (dwerggroei)</p> <p>Rolstoelgebruikers – door een amputatie, verlamming of een slopende medische aandoening</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ze kunnen moeilijkheden hebben met balans, beweging en coördinatie. • Het kan langer duren om vaardigheden onder de knie te krijgen of om vaardigheden aan te passen. • Afhankelijk van de ernst van de fysieke beperking is er een breed spectrum aan vaardigheden tussen individuen. • De combinatie van bewegen in een rolstoel en een badminton racket vasthouden is de grootste uitdaging. • Er kunnen ook moeilijkheden zijn met de balans en stabiliteit afhankelijk van de reden waarom een leerling gebruikt maakt van een rolstoel. • De focus moet liggen op het verwerven van de basis vaardigheden met een gelimiteerde bewegingsvrijheid.
<p>Zintuiglijk:</p> <p>Visuele beperkingen</p> <p>Auditieve beperkingen</p> <p>Problemen met tast en gevoel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er kunnen problemen zijn om de shuttle te zien. • Er kunnen implicaties zijn bij de communicatie. • Coördinatie en balans kunnen moeilijk zijn. • Het aanvoelen van het racket of de shuttle kunnen moeilijk zijn.

Elk van de voorbeelden in de “Belangrijkste Implicaties tijdens Coaching” kolom wordt verder uitgewerkt in onderstaande hoofdstukken.

5. Personen met een Verstandelijke Beperking

- **Het kan meer tijd in beslag nemen om een vaardigheid te leren** – Het is belangrijk om te onthouden dat leerlingen met een verstandelijke beperking meer tijd nodig hebben om zich de basis en meer gevorderde vaardigheden eigen te maken. Wees geduldig met hen en moedig hen aan in hun successen. Denk eraan dat activiteiten aanpassen om leerlingen succesvol te laten zijn een valide strategie is. Als een activiteit succesvol is kan je deze gradueel aanpassen om het niveau op te bouwen.
- **Communicatie kan moeilijk zijn** – Sommige leerlingen willen niet met je communiceren of zijn hier niet toe in staat. Hierdoor kan het moeilijk zijn voor leerkrachten om het begrip van de leerlingen in te schatten. In dit geval is het van belang om veel non-verbale communicatie, actie kaarten en positieve lichaamstaal te gebruiken. Sommige leerlingen zullen uiteindelijk communiceren, anderen niet. Het belangrijkste is dat de leerlingen plezier hebben en vaardigheden verwerven door de sport.
- **Grote groepen of lawaaierige ruimtes kunnen moeilijker te verdragen zijn** – In dit geval is het van belang om de controleerbare factoren onder controle te houden. E.g. door kleinere groepen te vormen of om, indien mogelijk, naar een andere ruimte te verhuizen. Maar als je slechts over één enkele ruimte beschikt is het van belang om de desbetreffende leerlingen op hun gemak te stellen. Dit kan door hen in een groep het verste van het lawaai te plaatsen, door gehoorbeschermers te gebruiken en hen dicht bij hun vrienden te houden.
- **Ze kunnen andere copingmechanismen hebben doordat ze minder goed de emoties van anderen kunnen lezen** – Eén van de kenmerken van een autisme spectrum stoornis en in het bijzonder van het syndroom van Aspergers is dat leerlingen moeilijkheden hebben om de emoties van anderen te begrijpen en hun eigen emoties onder controle te houden. Daardoor ontwikkelt elk kind zijn of haar eigen copingmechanismen dat hierbij helpt. Eenmaal je meer tijd hebt om het kind beter te leren kennen zal het makkelijker zijn om deze copingmechanismen te herkennen en een systeem te bedenken om hier makkelijker mee om te kunnen gaan. Een goede communicatie met de ouder(s) of de zorgverlener(s) kan hier ook bij helpen.
- **Ze kunnen moeite hebben met coördinatie- en perceptievaardigheden** – Zoals vermeld in de sectie over de ontwikkeling van vaardigheden is geduld zeer belangrijk. Daarnaast zijn ook aanmoediging en het identificeren van het correcte activiteitsniveau van belang om vaardigheden te ontwikkelen.
- **Personen met een verstandelijke beperking tonen een breed spectrum aan vaardigheden** – Door in gedachte te houden dat iedereen verschillend is en verschillende noden heeft kunnen leerkrachten aanpassingen maken om aan ieders noden te voldoen.

6. Personen met een Fysieke Beperking

Staande sporters:

- Ze kunnen moeilijkheden hebben met balans en beweging** – Voor de meeste leerlingen met een staande beperking zal balans en beweging een moeilijke vaardigheid blijven (of toch één waar veel tijd voor nodig is om deze te ontwikkelen). Dit is een gevolg van hun beperking en kan voor problemen zorgen voor zowel beperkingen aan de bovenste als de onderste ledematen. Zoals reeds vermeld is het van belang om flexibel te zijn en om klaar te zijn om de “normale” manier van bewegen aan te passen aan de noden van deze kinderen door een analyse te maken van welke bewegingen de leerlingen al dan niet kunnen.
- Ze kunnen moeilijkheden hebben met coördinatie** – Leerlingen met een beperking aan één of meerdere ledematen kunnen het moeilijk hebben met coördinatie en beweging. Aangepaste materialen zoals ballonnen en kleinere rackets kunnen helpen met het ontwikkelen van coördinatievaardigheden. Zoals hierboven vermeld zijn geduld en lof van belang. Maar ook het aanpassen van activiteiten om de leerlingen succes te laten beleven zijn belangrijk.
- Het kan langer duren om vaardigheden onder de knie te krijgen of om vaardigheden aan te passen** – Door problemen met beweging en coördinatie zullen leerlingen met een fysieke beperking meer tijd nodig hebben om vaardigheden onder de knie te krijgen en deze aan te passen. Ook hier is geduld van belang.
- Afhankelijk van de ernst van de fysieke beperking is er een breed spectrum aan vaardigheden tussen individuen** – Zoals hierboven reeds vermeld zal niet iedereen op dezelfde manier bewegen of op dezelfde manier leren. Leerkrachten dienen hier aan te denken en te trachten aan de noden van alle deelnemers tegemoet te komen.
- Standaard technieken kunnen niet altijd gebruikt worden** – Leerlingen met een amputatie aan de bovenste ledematen kunnen mogelijk geen gebruik maken van de standaard service. Meer details over mogelijke variaties kan u vinden in de “Laws of Badminton”, beschikbaar op de *Statuten* pagina van de BWF website.

Sporters die gebruik maken van een rolstoel:

- **De combinatie van bewegen in een rolstoel en een badminton racket vasthouden is de grootste uitdaging** – De sleutel tot bewegen in een rolstoel is om de shuttle te raken en daarna zo snel mogelijk terug de handen op de hoepels rond de wielen te plaatsen om een betere beweging mogelijk te maken. Kinderen kunnen het moeilijk vinden om zowel het racket als de hoepels vast te houden omdat hun handen kleiner zijn in vergelijking met die van volwassenen. In dit geval kan men slag- en bewegingsvaardigheden afzonderlijk oefenen. Met andere woorden, men kan de bewegingen oefenen zonder racket en slagvaardigheden oefenen met minimale beweging. Rolstoelgebruikers gebruiken “duw en trek” bewegingen om over de lengte van het badmintonveld te bewegen. In de beginstadia kan het makkelijker zijn om eerst kleine bewegingen aan te leren en te focussen op techniek. Daarna kan men evolueren naar grotere en meer complexe bewegingspatronen.
- **Er kunnen ook moeilijkheden zijn met de balans en stabiliteit afhankelijk van de reden waarom een leerling gebruikt maakt van een rolstoel** – Leerkrachten dienen zich bewust te zijn tot welke bewegingen en lichaamsposities de leerlingen in staat zijn, rekening houdend met hun balans en stabiliteit. Dit is bijzonder belangrijk bij leerlingen met een verlamming die mogelijk niet over alle kernspieren beschikken. Communicatie en observatie zijn hier van belang. *Wat kunnen de leerlingen en wat zijn hun limieten? Hoe kan je de activiteiten aanpassen om hier rekening mee te houden?*
- **De focus moet liggen op het verwerven van de basisvaardigheden met een gelimiteerde bewegingsvrijheid** – Sommige leerlingen beschikken over een gelimiteerde bewegingsvrijheid waardoor het verwerven van de basisvaardigheden erg moeilijk kan zijn. Het gebruik van aangepaste materialen om succes te ervaren zonder buitensporige druk op bewegingen is hier van belang.
- **Er zijn een aantal specifieke regels voor de service en de bewegingen binnen rolstoelbadminton** – In de Docentenhandleiding kan u een educatieve video vinden over de service bij sporters die gebruik maken van een rolstoel. Houd in gedachten dat het over het algemeen makkelijker is voor leerlingen om de backhand service aan te leren dan de forehand service. Meer details over specifieke reglementen kan u vinden in de “Laws of Badminton”, beschikbaar op de *Statuten* pagina van de BWF website.

Meer informatie over Para-badminton kan u vinden op:
<https://corporate.bwfbadminton.com/para-badminton/>

7. Personen met een Zintuiglijke Beperking

- **Er kunnen problemen zijn om de shuttle te zien** – Het gebruik van aangepaste materialen wordt hier aangemoedigd. Fel gekleurde ballonnen of shuttles zal het makkelijker maken voor de leerlingen om de ballon of de shuttle te zien.
- **Er kunnen implicaties zijn bij de communicatie** – Het is belangrijk om gebruik te maken van demonstraties en non-verbale communicatie zoals handgebaren om een basis communicatie tot stand te brengen.
- **Coördinatie en balans kunnen moeilijk zijn** – Aangezien leerlingen mogelijks de shuttle niet goed kunnen zien of de shuttle niet goed kunnen horen kunnen balans en coördinatie moeilijk zijn. Ook hier kan het gebruik van aangepaste materialen (bijvoorbeeld door de shuttle te vertragen) helpen om de nodige vaardigheden te ontwikkelen.
- **Het aanvoelen van het racket of de shuttle kunnen moeilijk zijn** – Indien aanwezig kan je verschillende types van grepen gebruiken om te voeling met het racket te verbeteren. Daarnaast kan je ook pluizen balletjes en ballonnen gebruiken om de ontwikkeling van coördinatievaardigheden te ondersteunen en het gebrek aan voeling te compenseren.

Met *Shuttle Time* proberen we te verzekeren dat elk kind kan deelnemen aan badminton en de mogelijkheid heeft om badminton te spelen in de school en daarbuiten.

Voor meer informatie over de verschillende doelgroepen van personen met een beperking kan u terecht op de webpagina's van onze partners (Special Olympics, het International Paralympic Committee en het International Committee of Sports for the Deaf) en op onze Para-badminton webpagina.

<https://www.specialolympics.org/?n>

<https://www.paralympic.org/>

<http://www.ciss.org/>

<https://corporate.bwfbadminton.com/para-badminton/>

8. FAQs

Intellectuele Beperking

- **Hoe kan ik omgaan met zo een brede variatie aan vaardigheden?**

Gebruik je kennis en ervaring om de leerlingen in groepjes te plaatsen en differentieer of pas de activiteiten aan op basis van de groep. E.g. gebruik verschillende niveaus van dezelfde routine en pas de beoogde doelstellingen aan. Indien een zorgleerkracht of een andere vorm van klassikale ondersteuning aanwezig is kan je hen inschakelen om een bepaalde groep te ondersteunen.

- **Sommige leerlingen verstaan me niet. Wat doe ik?**

Gebruik meer visuele ondersteuning, pictogrammen en verhalen om met de leerlingen in dialoog te treden of vraag de hulp van hun zorgverlener. Wees positief en geëngageerd, gebruik veel lichaamstaal en handgebaren om je boodschap te ondersteunen.

- **Sommige leerlingen doen niet mee zonder hun zorgverleners. Wat doe ik?**

Tracht de zorgverleners mee te betrekken in je activiteit. Zij kunnen je ook ondersteunen doorheen de les. Denk eraan om hen op voorhand te briefen over veiligheidsmaatregelen, klasreglementen en gemaakte afspraken.

- **Vraag ik de sporter of zorgverlener naar meer informatie?**

Ja, indien aangewezen.

Staande

- **Onderwijs ik alle bewegingsvormen zoals bij valide leerlingen?**

Alle *Shuttle Time* lessen kunnen worden onderwezen zonder nood aan al te veel veranderingen. Afhankelijk van de spelersbeperking en beweeglijkheid kunnen bewegingen aangepast worden.

- **Kunnen personen met een verzwakt of prothetisch been bewegen zoals valide leerlingen?**

Ja, maar sommige aanpassingen aan de klassieke bewegingspatronen kunnen nodig zijn.

- **Vraag ik leerlingen om steeds de uitvalspas te doen op het juiste been?**

Ja, indien de persoon een beperking heeft aan het niet-racket been (het linker been indien de persoon rechtshandig is en omgekeerd). Wanneer de beperking zich lokaliseert op het racketbeen is het soms mogelijk om de "correcte" uitvalspas aan te leren. Als dit niet mogelijk is kiest men best voor de uitvalspas op het sterkere been.

- **Leer ik de leerlingen te roteren in het achterveld?**

Ja, als hun beperking dit toelaat. Zo niet zal men de beweging moeten aanpassen.

Rolstoel

- **Is er een specifieke rolstoel die leerlingen moeten gebruiken en wat als deze niet beschikbaar is?**

Er bestaan sportrolstoelen die aangepast zijn aan fysieke activiteiten. Sportrolstoelen beschikken over schuinstaande wielen om wendbaarder te zijn en antikipwielen die voorkomen dat de rolstoel achterover valt. Indien sportrolstoelen niet beschikbaar zijn kunnen leerlingen ook gebruik maken van hun persoonlijke rolstoel. Wees voorzichtig en kijk erop toe dat leerlingen niet te ver reiken en hun rolstoel doen kantelen.

- **Is het veilig om niet gezekerd in de rolstoel te zitten?**

Ja, maar enkel bij gelimiteerde bewegingen. Indien de leerling in de rolstoel gezekerd zit zal dit veiliger aanvoelen en meer beweging toelaten. Wanneer strappings voorhanden zijn dan is het aangewezen om de voeten en bovenbenen te zekeren. Als je over slechts één zekeringpunt beschikt kan je best aan de leerling vragen wat hem of haar het meeste comfort oplevert.

- **Is het veilig voor leerlingen om rolstoelen van een verschillende grootte te gebruiken?**

Ja, maar er kunnen mogelijk beperkingen zijn op de bewegingsvrijheid. Het is belangrijk dat de leerlingen veilig gezekerd zijn en dat er een achterste antikipwiel is.

Zintuiglijk

- **Wat kan ik doen bij leerlingen die de shuttle niet goed zien en zijn er specifieke materialen die kunnen helpen?**

Gebruik grote en kleurrijke objecten die geluid maken. Houd de afstand klein en zorg ervoor dat de ruimte vrij is. Je kan ook grotere shuttles, ballonnen en balletjes gebruiken. Leerlingen met een visuele beperking zullen verschillen in hun visuele mogelijkheden. Afhankelijk hiervan zijn meer of minder aanpassingen nodig. Treed met de leerlingen in dialoog en probeer te achterhalen wat ze wel of niet kunnen zien en welke aanpassingen voor hen wenselijk zijn.

- **Welke progressie kan men verwachten bij leerlingen met een zintuiglijke beperking?**

Het is belangrijk om de leerlingen en hun vaardigheden te kennen en om activiteiten te plannen die voor hen toepasbaar zijn. Wanneer je denkt alle activiteiten en variaties opgebruikt te hebben kan je terugkeren naar een activiteit die de leerlingen leuk vinden en waar ze succesvol in zijn. Praat ook met de leerlingen om te overleggen welke andere opties mogelijk zijn.

